

Sygn. akt VI U 114/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: R. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 12 listopada 2013 r., znak: (...)

w sprawie: R. H.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę pomostową

oddala odwołanie.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., odmówił R. H. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, albowiem nie wykonywał on pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a organ rentowy nie znalazł podstaw, aby zaliczyć do takiej pracy pracę przed dniem 1.01.1999 r. i po dniu 31.12.2008 r. Ponadto ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, iż pracował w Przedsiębiorstwie (...) jako betoniarz od 4.04.1980 r. do 30.06.1995 r. oraz w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. okresie od 4.09.1995 r. do 31.12.2008 r. jako robotnik budowlany wykonujący prace w głębokich wykopach. Podniósł dodatkowo, że posiada świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez w/w zakłady w których okresy pracy uznano za pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

R. H. urodził się w dniu (...) Ubezpieczony na dzień złożenia wniosku pozostawał w stosunku pracy, który rozwiązał (...) r.

okoliczności bezsporne

Ubezpieczony zatrudnił się w Przedsiębiorstwie (...) 4.04.1980 r. w charakterze betoniarza-zbrojarza. Pracował tam do 30.06.1995 r. Przez cały okres zatrudnienia ubezpieczony wykonywał te same prace: czyli betonowanie kręgów betonowych służących jako elementy kanalizacji. Ubezpieczony przekładał łopatą ten beton do formy. Po wypełnieniu formy smarowano pierścień a formę wkładano na pierścień, do formy ubezpieczony wkładał zbrojenie, zasypywał betonem i rozgarniał łopatą. To były wszystkie czynności, które ubezpieczony wykonywał w trakcie zatrudnienia w okresie od 4.04.1980 r. do 30.06.1995r. To była jego stała praca, którą wykonywał po 8 godzin dziennie w tym okresie. Elementy formowane z betonu miały wymiary 1,80 metra na 1 metr. Ubezpieczony nie otrzymał od pracodawcy świadectwa wykonywania prac zgodnie z załącznikiem do ustawy o emeryturach pomostowych a jedynie świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31.08.2013 r. z powołaniem na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazujące, że ubezpieczony w okresie od 4.04.1980r. do 30.06.1995 r. pracował jako betoniarz wykonując prace z działu V pkt.4 załącznika A do tego rozporządzenia. W okresie zatrudnienia powoda w tym zakładzie nie były wykonywane prace udostępniające lub związane z urabianiem minerałów skalnych, prace przy zalewaniu form odlewniczych i prace przy formowaniu wyrobów ogniotrwałych wielkogabarytowych przy użyciu ręcznych narzędzi wibracyjnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

W Przedsiębiorstwie Usługowo –Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. ubezpieczony zatrudnił się 4.09.1985 r. jako hydraulik. Pracował w wykopach przy zakładaniu kanalizacji. Ubezpieczony pracował przy wykonywaniu wykopów pod rury i układał w nich rury, przysypywał te rury ziemią i ubijał spalinowym urządzeniem do ubijania, po dokonaniu wykopów pod kręgi kanalizacyjne przez koparkę ubezpieczony wyrównywał ten wykop i pracował przy układaniu w tych wykopach poszczególnych kręgów, łączył spoiny betonem a w razie włączenia kanalizacji do nowej nitki, wchodził do starej instalacji kanalizacyjnej i pracował przy łączeniu starej kanalizacji z nową. Takie prace wykonywał sporadycznie - 4, 5 razy w miejscu. Ubezpieczony najczęściej pracował przy układaniu nowej nitki tzn. przy robieniu wykopów i układaniu rur. To była jego stała praca w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony pracował w takich warunkach do 31.04.2013 r. Ubezpieczony nie wykonywał ciężkich prac fizycznych w podziemnych kanałach ściekowych. Ubezpieczony nie otrzymał od tego pracodawcy świadectwa wykonywania prac zgodnie z załącznikiem do ustawy o emeryturach pomostowych a jedynie świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 21.05.2013 r. z powołaniem na przepisy zarządzenia ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1.08.1983 r. wskazujące, że w okresie od 4.09.1985 r. do 31.04.2013 r. pracował jako robotnik budowlany wykonujący stale prace pomocnicze w głębokich wykopach czyli prace z działu V pkt.1 załącznika A do tego zarządzenia. W okresie zatrudnienia powoda w tym zakładzie nie wykonywał on ciężkich prac fizycznych w podziemnych kanałach ściekowych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

dowód: dokumenty w aktach osobowych powoda, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31.08.2013 r. i z 21.05.2013 r. w aktach ZUS; pismo Przedsiębiorstwa (...) z dnia 6.10.2014 r. k.100 oraz z Przedsiębiorstwa Usługowo –Produkcyjnego (...) sp.z o.o. w B. z dnia 7.10.2014 r. k. 98 akt; zeznania świadków M. B., L. F., J. S. – e-protokół k.70`, zeznania świadka J. K. – e-protokół k. 79, zeznania ubezpieczonego-e-protokół k.111

Sąd dał wiarę zgromadzonym dokumentom, albowiem ich prawdziwości strony nie kwestionowały w toku procesu. Wiarygodne okazały się także zeznania świadków M. B., L. F., J. S. i J. K., którzy jednoznacznie wskazali, że w spornych okresach ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze betoniarza-zbrojarza a w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. przy pracach wodnokanalizacyjnych, w tym, w głębokich wykopach. Dowody te korelują wzajemnie ze sobą i z całokształtem zebranego materiału dowodowego, nie ma więc żadnych podstaw, aby je kwestionować, tym bardziej, że przesłuchani świadkowie nie mieli żadnego interesu

zeznawać w określony sposób, niekorzystny dla ubezpieczonego. Należy przy tym zaznaczyć, iż świadkowie pracowali z ubezpieczonym, a więc muszą mieć pełną orientację, co do zakresu i czasu jego pracy.

Stosownie do treści art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako „ustawa o emeryturach i rentach”), dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32, 33, 39, 40, 46, 50, 50a i 50e, 184 oraz w art. 88 ustawy, o której mowa w art. 150, zostaną ustanowione emerytury pomostowe (ust. 2); zasady, warunki i tryb ustanawiania emerytur, o których mowa w ust. 2, określi odrębna ustawa (ust. 3).

W myśl art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 49 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2)spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3)w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W art. 3 ustawodawca wskazał, że prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy (ust. 1). Czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z pracami determinowanymi procesami technologicznymi przy ciężkich pracach fizycznych związanych z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6300 kJ, a u kobiet - powyżej 4200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylenia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5

kG dla kobiet (wg metody (...) pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50% zmiany roboczej (ust. 2 pkt 2 lit. e). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 7).

Ubezpieczony wskazał w toku procesu, że w Przedsiębiorstwie (...) wykonywał pracę w szczególnych warunkach wskazanych w załączniku 1 do ustawy o emeryturach pomostowych-pkt2, 4 i 18 a w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. pracował przy pracach o których mowa w punkcie 36 załącznika 1 do ustawy-t.j. prace fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych.

Punkt 2 cytowanego załącznika 1 jako prace w szczególnych warunkach wskazuje - prace udostępniające lub eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych, punkt 4 - prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym, rozgrzanym materiałem (żeliwo, staliwo, metale nieżelazne i ich stopy), punkt 18- prace bezpośrednio przy formowaniu wyrobów ogniotrwałych wielkogabarytowych przy użyciu ręcznych narzędzi wibracyjnych. Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem Okręgowym nie potwierdziło, by ubezpieczony pracował przy pracach wymienionych w załączniku 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W wyroku z dnia z dnia 13 marca 2012 r. (II UK 164/11 OSNP 2013/5-6/62) Sąd Najwyższy wypowiedział pogląd, że:

1. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009 r.

2. Osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

W uzasadnieniu tego wyroku stwierdzono, że „ W ust. 7 art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano jednocześnie, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustawa o emeryturach pomostowych dopuściła odstępstwa od przesłanki wymienionej w jej art. 4 pkt 6, wskazując w art. 49, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1- 5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej

ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany.”

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony nie spełnia warunków do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 lub 49 ustawy o emeryturach pomostowych. W dniu wejścia w życie ustawy (decydujący jest więc dzień 1 stycznia 2009 r. – stosownie do punktu 3 art. 49 ustawy, nie wykonywał bowiem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych i nie wykonywał również pracy w takich warunkach w rozumieniu tej ustawy przed dniem 31 grudnia 2008r.

Z zebranego materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że w spornych okresach pracy w Przedsiębiorstwie (...) ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę betoniarza-zbrojarza a w Przedsiębiorstwie Usługowo –Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. pracę robotnika wykonującego prace w głębokich wykopach. Były to prace w szczególnych warunkach wymienione w punkcie 4 i 1 działu V załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Pracy ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) ani w Przedsiębiorstwie Usługowo –Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. nie można jednak zakwalifikować jako pracy w warunkach określonych w punktach 2,4,18 i 36 załącznika 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Wynika to w sposób niebudzący wątpliwości z zeznań samego ubezpieczonego oraz z zeznań świadków-osób, które pracowały z ubezpieczonym w obu powołanych wyżej zakładach pracy a także informacji uzyskanych od ówczesnych pracodawców ubezpieczonego.

Po dniu 31 grudnia 2008r. natomiast, z momentem wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, prace wykonywane przez ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Usługowo –Produkcyjnym (...) sp.z o.o. w B. nie mogły zostać zakwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych wymienione w załączniku 1 do ustawy o emeryturach pomostowych – w punkcie 36. Wynika to z zeznań świadków, samego ubezpieczonego oraz informacji uzyskanej z Przedsiębiorstwa Usługowo –Produkcyjnego (...) sp.z o.o. w B. z których wynika, że ubezpieczony jako robotnik budowlany pracował przy zakładaniu kanalizacji m.in.w wykopach, nie wykonywał więc stale pracy w podziemnych kanałach ściekowych.

Skoro więc ubezpieczony nie spełnił warunku świadczenia pracy w warunkach szczególnych określonych w ustawie pomostowej, to nie było podstaw, aby przyznać mu prawo do emerytury pomostowej.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Ewa Milczarek